

Hogyan lehet fenntartható az élelmiszerellátási lánc?

2017. április 11.

Lengyel Szilvia
Ökopolisz Alapítvány

Miért fontos?

- ▶ Kihívás: folyamatosan növekvő globális népesség élelmiszerigényének kielégítése
- ▶ Kiegyensúlyozottabb élelmiszerpiac: fenntartható élelmiszertermelés és fenntartható fogyasztás együtt
- ▶ Változásokra lenne szükség a háztartások szintjén → ezt a fogyasztói szokások formálásán keresztül érhetjük el
- ▶ Ha megjelenik a fenntarthatósági szemlélet a fogyasztásban → az élelmiszerlánc szereplői alkalmazkodni fognak
- ▶ Fogyasztási döntések → a gazdasági visszacsatolásokon keresztül az egész élelmiszerlánc működésére kihatnak

Mi a cél?

- ▶ Jó minőségű, hagyományos élelmiszer előállítása (nem GMO)
- ▶ Dokumentumaink:
- ▶ Élelmiszerlánc-biztonsági stratégia 2013-2022
- ▶ Magyarország Élelmiszeripari Fejlesztési Stratégiája 2014-2020
- ▶ Magyarország Élelmiszergazdasági Programja 2016-2050
- ▶ Nemzeti Akcióterv az Ökológiai Gazdálkodás fejlesztéséért 2014-2020

Fel kell lépni az élelmiszerpazarlás ellen!

- ▶ EU: 88 millió tonna/év, 173 kg/fő/év
- ▶ Magyarország: 1,8 millió tonna/év, 40-46 kg/fő/év
- ▶ EP Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Bizottságának javaslata:
 - ▶ 2025-ig 30 %-kal, 2030-ig 50 %-kal csökkenteni az élelmiszerhulladékok mennyiségét
- ▶ Élelmiszer-adományozásra vonatkozó szabályozás helyzete (legyen enyhébb és szervezettebb)
- ▶ Javaslát: Nemzeti Élelmiszerpazarlás Elleni Program (Közösségi Gazdaságfejlesztési Alapból 2-3 mrd)

Élelmiszerhulladék:

- ▶ FAO: emberi fogyasztásra előállított élelmiszer közel egyharmada kárba vész:
- ▶ Az élelmiszerhulladékok forrásainak megoszlása:
 - ▶ 53 % háztartások
 - ▶ 19 % feldolgozó ágazat
 - ▶ 12 % vendéglátóipar
 - ▶ 10 % elsődleges termelés
 - ▶ 5 % nagy- és kiskereskedelem
- ▶ Fogyasztói szint hulladékainak keletkezési okai:
 - ▶ fogyasztók magatartása, normarendszere,
 - ▶ ad hoc vásárlási szokások,
 - ▶ tudás és tudatosság hiánya,
 - ▶ ismerethiány a megfelelő tárolási követelményekről, idő előtti romlás

Mire van szükség?

- ▶ Szakpolitikai intézkedésekre, valamint civil kezdeményezésekre egyaránt szükség van
 - ▶ szemléletformáló, ismeretbővítő kampányok, mintaprogramok
- ▶ Reprezentatív hazai kutatás a magyar háztartások élelmiszer hulladéktermeléséről (NÉBIH és a Corvinus Egyetem Élelmiszertudományi Kar kutatása) - 1006 fős minta
 - ▶ Megállapítása: a hazai fogyasztók nem tartják élelmiszerpazarlásukat túlzó mértékűnek, azaz az észlelés és a tényleges adatok között jelentős különbség van.
- ▶ maradeknelkul.hu
- ▶ Az élelmiszerellátás biztonságának és a természeti erőforrások állapotának megőrzését a fenntartható élelmiszer-előállítás mellett a fenntartható fogyasztás, vagyis a tudatos fogyasztói magatartás is elősegíti.

Rövid ellátási láncok

- ▶ Közvetlen kapcsolat termelő és fogyasztó között (élelmiszerlánc rövidsége), azaz a termelő és a fogyasztó kis földrajzi, társadalmi, kulturális távolsága
- ▶ Környezetbarát módon termesztett egészséges élelmiszer iránti igény, ami GMO-mentes is egyben.
- ▶ Felmérések: vásárlók 21,5 %-nak fontos a termék helybelisége, míg áruházban vásárlóknak csak 3,6 %-a keres tudatosan helyi élelmiszert.
- ▶ Megoldás: az élelmiszerlánc rövidítése, illetve a fogyasztási szerkezetünk átrendezése is
- ▶ Termelői piacok - hagyományosabb megoldások
- ▶ Közösség által támogatott mezőgazdasági rendszerek - újszerű megoldások

A REL és a fenntarthatóság:

- ▶ Kis távolság miatt szállítás és raktározás környezetterhelése csökken.
- ▶ A fogyasztó szolidaritást vállal a termelővel.
- ▶ Azok a fogyasztók, akik már eltávolodtak a természeti folyamatoktól, ismét közelebb kerülnek: természet mikéntje, szezonális, időjárás hatásai
- ▶ Környezettudatosság erősödik
- ▶ Helyi identitás, helyi gasztronómiai hagyományok erősödnek.

- ▶ Elengedhetetlen: az önszerveződés és a kooperáció mind a fogyasztói, mind a termelői oldalról

A megvalósítás kulcsai:

- ▶ Kormányzati szerepvállalás, de ezzel párhuzamosan, és sokszor azt megelőzve civil és egyéni cselekvések!
- ▶ Önkormányzatok- oktatási intézmények- szakmai és civil szervezetek együttműködése

szabályozás

szemléletváltás

elkötelezettség

együttműködés

bizalom

Köszönöm a figyelmüket!